

## **Decizie de indexare a faptei de plagiat la poziția 00470 / 31.05.2021 și pentru admitere la publicare în volum tipărit**

**care se bazează pe:**

**A. Nota de constatare și confirmare a indicilor de plagiat prin fișa suspiciunii inclusă în decizie.**

<b>Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion</b>		
	<b>Opera suspicionată (OS)</b> <b>Suspicious work</b>	<b>Opera autentică (OA)</b> <b>Authentic work</b>
OS	CHIOSEUA, Bogdan-Cezar. <i>Tacticile utilizate de puterea aerospațială în acțiunile militare</i> . Referenți: Prof.univ Gabriel Florin MOISESCU (Univ.Națională de Apărare "Carol I"), Prof.univ. Vasile BUCINSCHI (Univ.Națională de Apărare "Carol I"), Brașov: Editura Academiei Forțelor Aeriene "Henri Coandă", 2018.	
OA	DIGU, Elena, <i>Scutul de apărare antiracheta și controlul Cosmosului de către SUA</i> .Partea I, <a href="http://geopolitics.ro/scutul-de-aparare-antiracheta-si-controlul-cosmosului-de-catre-sua-partea-I/">http://geopolitics.ro/scutul-de-aparare-antiracheta-si-controlul-cosmosului-de-catre-sua-partea-I/</a> , 2011, Ultima accesare: 1 august 2021.	
<b>Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion</b>		
P.01	p.50:07 – p.54:03	07-82 [articol în totalitate]
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at <a href="http://www.plagiate.ro">www.plagiate.ro</a>		

**Notă:** Prin „p.72:00” se înțelege paragraful care se termină la finele pag.72. Notația „p.00:00” semnifică până la ultima pagină a capitolului curent, în întregime de la punctul inițial al preluării.

**Note:** By „p.72:00” one understands the text ending with the end of the page 72. By „p.00:00” one understands the taking over from the initial point till the last page of the current chapter, entirely.

**B. Fișa de argumentare a calificării de plagiat alăturată, fișă care la rândul său este parte a deciziei.**

Echipa Indexului Operelor Plagiate în România

## Fișa de argumentare a calificării

Nr. crt.	Descrierea situației care este încadrată drept plagiat	Se confirmă
1.	Preluarea identică a unor fragmente (piese de creație de tip text) sau parafraze dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
2.	Preluarea unor fragmente (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, care sunt rezumate ale unor opere anterioare operei autentice, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
3.	Preluarea identică a unor figuri (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
4.	Preluarea identică a unor tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
5.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin includerea unui nou autor sau de noi autori fără contribuție explicită în lista de autori	
6.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin excluderea unui autor sau a unor autori din lista initială de autori.	
7.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație) sau parafraze dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței, fără nici o intervenție personală care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
8.	Preluarea identică de figuri sau reprezentări grafice (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
9.	Preluarea identică de tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
10.	Preluarea identică a unor fragmente de demonstrație sau de deducere a unor relații matematice care nu se justifică în regăsirea unei relații matematice finale necesare aplicării efective dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
11.	Preluarea identică a textului (piese de creație de tip text) unei lucrări publicate anterior sau simultan, cu același titlu sau cu titlu similar, de un același autor / un același grup de autori în publicații sau edituri diferite.	
12.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație de tip text) ale unui cuvânt înainte sau ale unei prefete care se referă la două opere, diferite, publicate în două momente diferite de timp.	

**Alte argumente particolare:** a) Preluările de poze nu indică sursa, locul unde se află, autorul real sau posibil.

**Notă:**

a) Prin „proveniență” se înțelege informația din care se pot identifica cel puțin numele autorului / autorilor, titlul operei, anul apariției.

b) Plagiul este definit prin textul legii<sup>1</sup>.

„...plagiul – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la operele originale...”

Tehnic, plagiul are la bază conceptul de **piesă de creație** care<sup>2</sup>:

„...este un element de comunicare prezentat în formă scrisă, ca text, imagine sau combinat, care posedă un subiect, o organizare sau o construcție logică și de argumentare care presupune niște premise, un raționament și o concluzie. Piesa de creație presupune în mod necesar o formă de exprimare specifică unei persoane. Piesa de creație se poate asocia cu întreaga operă autentică sau cu o parte a acesteia...”

cu care se poate face identificarea operei plagiate sau suspionate de plagiul<sup>3</sup>:

„...O operă de creație se găsește în poziția de operă plagiată sau operă suspionată de plagiul în raport cu o altă operă considerată autentică dacă:  
 i) Cele două opere tratează același subiect sau subiecte înrudite.  
 ii) Opera autentică a fost făcută publică anterior operei suspionate.  
 iii) Cele două opere conțin piese de creație identificabile comune care posedă, fiecare în parte, un subiect și o formă de prezentare bine definite.  
 iv) Pentru piesele de creație comune, adică prezente în opera autentică și în opera suspionată, nu există o menționare explicită a provenienței. Menționarea provenienței se face printr-o citare care permite identificarea piesei de creație preluate din opera autentică.  
 v) Simpla menționare a titlului unei opere autentice într-un capitol de bibliografie sau similar acestuia fără delimitarea întinderii prelui.  
 vi) Piese de creație preluate din opera autentică se utilizează la construcții realizate prin juxtapunere fără ca acestea să fie tratate de autorul operei suspionate prin poziția sa explicită.  
 vii) În opera suspionată se identifică un fir sau mai multe fire logice de argumentare și tratare care leagă aceleasi premise cu aceleasi concluzii ca în opera autentică...”

<sup>1</sup> Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 4 iunie 2004

<sup>2</sup> ISOC, D. Ghid de acțiune împotriva plagiului: bună-conduță, prevenire, combatere. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2012.

<sup>3</sup> ISOC, D. Prevenitor de plagiul. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2014.

**CHIOSEAUA Bogdan-Cezar**

**TACTICI UTILIZATE DE  
PUTEREA  
AEROSPAȚIALĂ ÎN  
ACȚIUNILE MILITARE  
MODERNE**

**EDITURA ACADEMIEI FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”  
BRAȘOV - 2018**

© Copyright 2018

*Editura Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”*

Str. Mihai Viteazul nr. 160, Brașov, 500183

Telefon: 0268/423421, fax: 0268/422004

e-mail: [editura@afahc.ro](mailto:editura@afahc.ro)

*Editură cu prestigiu recunoscut A2 – în domeniile*

*„Stărțe sociale”, „Stărțe militare, informații și ordine publică”*

**Referenți științifici:**

**Prof.univ.dr. Gabriel Florin MOISESCU**

Universitatea Națională de Apărare "Carol I"

**Prof.univ.dr. Vasile BUCINSCHI**

Universitatea Națională de Apărare "Carol I"

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHIOSEAUA, BOGDAN-CEZAR

Tactică utilizată de puterea aerospatială în acțiunile militare/ Chioseaua  
Bogdan-Cezar.- Brașov: Editura Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”,  
2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-8356-58-7

355

Comanda nr. 131/2018

Viza: 0574/05/2018

Tiraj: 30 ex.

## CUPRINS

<b>INTRODUCERE.....</b>	<b>7</b>
<b>CAPITOLUL 1</b>	
<b>PUTEREA AEROSPAȚIALĂ, DIRECȚII, CONCEPTE ȘI ORIENTĂRI...15</b>	
<b>1.1.Spațiul circumterestru și puterea aerospațială.....</b>	<b>15</b>
1.1.1.Economia și managementul spațiului circumterestru.....	15
1.1.2.Caracteristicile zonelor în care evoluează tehnica spațială .....	19
1.1.3.Influența activității spațiale asupra forțelor aeriene, terestre și navale și rolul ei în modul de operare la nivel strategic, operativ și tactic. ....	24
<b>1.2.Operațiile militare spațiale.....</b>	<b>27</b>
1.2.1.Caracteristici, limite și factori condiționali ce pot influența desfășurarea acțiunilor militare aerospațiale. .....	27
1.2.2.Aspecte teoretice ale operațiilor militare spațiale.....	30
1.2.3.Puterea spațială ca mijloc de descurajare.....	37
<b>1.3.Raportul putere spațială – securitate .....</b>	<b>41</b>
1.3.1.Provocări, pericole, amenințări și vulnerabilități din spațiu .....	41
1.3.2.Puterea spațială vector al securității naționale și mondiale .....	44
1.3.3.Programe, proiecte și preocupări ce vizează spațiul circumterestru.....	52
<b>CAPITOLUL 2</b>	
<b>ACȚIUNI MILITARE ÎN COSMOSUL CIRCUMTERESTRU.....63</b>	
<b>2.1.Reglementări legislative ale activității spațiale .....</b>	<b>63</b>
2.1.1.Istoricul și obiectivele legislației spațiale .....	63
2.1.2.Constrângeri și limitări legislative ale activității spațiale .....	65
2.1.3.Direcții și orientări ale activității spațiale .....	69
<b>2.2.Acțiuni militare spațiale.....</b>	<b>74</b>
2.2.1.Misiuni și caracteristici ale acțiunilor militare spațiale .....	74
2.2.2.Operații și acțiuni militare spațiale .....	78
2.2.3.Programe spațiale și influența lor în acțiunile militare .....	81

celor două organizații vor conține elemente contradictorii, vor fi concurente sau opuse.

România încercă să preia și să adopte prevederile Politicii Externe și de Securitate Comună (PESC) și în paralel să își asume dispozițiile Politicii Europene de Securitate și Apărare (PESA). Toate acestea pentru aș menține statutul de membru responsabil al UE și partener de încredere al NATO. Însă, aspectele de natură economică și problemele cu care ne confruntăm în acest domeniu, obligă statul român să acorde o mai mare atenție securității economice, toate acestea pentru a asigura stabilitatea și siguranța necesară corelării politicii monetare interne la politica monetară a UE și în final, adoptarea monedei unice, euro.

Pentru zona est europeană, în plan regional, România este în continuare alături de Republica Moldova și îi acordă tot sprijinul necesar pentru apropierea de comunitatea euroatlantică, aceasta datorită afinităților istorice și mai ales pentru a asigura stabilitate în zonă, în imediata apropiere a granițelor naționale și a celor ale U.E.

Evoluția politicii de securitate națională are ca proiecție de viitor „asumarea unui rol mult mai activ de către societatea civilă și mediul privat în cadrul sistemului național de securitate, remodelarea sistemului național de securitate”<sup>29</sup> și includerea lui în mărițele mediului de securitate modern și eficient.

Obiectivele de securitate ale Uniunii Europene coincid cu cele ale României și în regiunea Mării Negre, unde România continuă să ducă o politică externă activă pentru transformarea acestei zone „sensibile”, într-o regiune caracterizată de stabilitate, securitate, cooperare și prosperitate economică.

Din perspectivă militară, statul român va beneficia la sfârșitul lui 2015 de avantajele amplasării scutului antirachetă pe teritoriul său. Acest parteneriat cu SUA dezvoltă noi garanții de securitate și consolidează relațiile cu cel mai puternic aliat din cadrul NATO, chiar dacă sunt asumate și unele dezavantaje în relația cu Rusia.

Instalarea scutului antirachetă face parte dintr-o strategie de securitate a SUA în zona de est a Uniunii Europene, implementarea acestui sistem de control

---

<sup>29</sup> <http://geopolitics.ro/transformarea-politicii-nationale-de-securitate-a-romaniei-in-ultimul-deceniu>.

vedind și nivelul de implicare al Statelor Unite ale Americii în impunerea premației în spațiul circumterestru.

**P01** Așa cum am precizat și în introducere este cunoscut faptul că de-a lungul iei statele lumii au luptat întotdeauna pentru dominare și control, iar cele mai reprezentative exemple în acest scop sunt cele două mari superputeri SUA și Rusia.

Ele au inventat strategii și tehnici, au dezvoltat tehnologii care obțin și - oatează informații, informația înseamnă putere iar puterea înseamnă control. Dar, se demonstrează încă odată că este adevărată afirmația „cine deține mația, deține puterea, deci deține controlul”<sup>30</sup>.

La rândul lor, armele și sistemele de armament înseamnă putere. Folosirea timididează, sperie, supun și rănesc, ele fiind simbolul cel mai evident al puterii, dezvoltarea sistemelor și a tehniciilor în domeniul armelor, înseamnă amplificarea puterii.

Una dintre cele mai moderne confruntări din zilele noastre se poartă în afara praefeței Terrei, în Cosmos, unde a început „ultima bătălie pentru putere”<sup>31</sup>. Din de vedere militar, SUA deține controlul spațiului circumterestru, este „ea care are deja dezvoltată o doctrină bine definită în domeniul cosmic.

Doctrina Spațială a Statelor Unite ale Americii, adoptată în anul 2010, acță principii ce promovează dialogul și cooperarea internațională și face precizări legate de utilizarea spațiului circumterestru pentru asigurarea securității naționale a SUA, lansând invitații către statele lumii posesoare de capacitatea jiale, să acționeze responsabil în spațiul cosmic pentru prevenirea incidentelor și accidentelor în această zonă.

În timpul administrației președintelui american Ronald Reagan s-a abordat prima oară posibilitatea folosirii spațiului cosmic în vederea apărării strategică a teritoriului SUA. De fapt s-a reluat și dezvoltat o idee promovată de Air Force încă din anul 1963, și anume aceea a controlului efectiv al spațiului cosmic în caz de conflict. Dezvoltarea acestei direcții a determinat apariția

doctrinei, „Inițiativa de apărare Strategică”, doctrină care stabilește modul și mijloacele prin care SUA realizează controlul militar al spațiului cosmic.

Astfel, Doctrina Spațială Americană este structurată pe patru piloni, respectiv:

- *descurajarea adversarului ori apărarea împotriva oricărui atac inamic;*
- *asigurarea accesului neîngrădit al SUA în spațiul cosmic;*
- *anihilarea oricăror sisteme cosmice ostile SUA;*
- *îmbunătățirea prin sisteme cosmice a operațiunilor militare ale SUA și aliaților săi*<sup>32</sup>.

Asigurarea controlului spațiului cosmic, de către SUA și protecția împotriva unor eventuale atacuri cu rachete balistice se realizează prin utilizarea mai multor direcții și planuri, folosindu-se atât sisteme terestre, navale, aeriene cât și cele spațiale. Administrația președintelui Clinton, elaborează în 1996, un document ce privește politica spațială americană, SUA exprimându-și punctul de vedere și declarând că: „accesul liber la spațiul cosmic reprezintă un interes național vital”<sup>33</sup>, astfel ea recunoaște importanța și interesul manifestat pentru utilizarea spațiului circumterestru.

Doctrina Spațială Americană este permanent adaptată și revizuită, iar după evenimentele din 11 septembrie se reafirmă faptul că SUA depind, în mod vital, de capacitatele cosmice, iar acestea sunt impetuos necesare pentru asigurarea securității și apărarea intereselor naționale ale SUA. Etapa următoare a reprezentat-o amplasarea și utilizarea sistemelor de apărare antirachetă destinate protecției împotriva unor eventuale atacuri cu rachete balistice.

<sup>32</sup> <http://geopolitics.ro/scutul-de-aparare-antiracheta-si-controlul-cosmosului-de-catre-sua-parte-a-I>.

<sup>33</sup> National Space Policy of the United States of America, 28 iunie 2010, Washington, p.3

### **1.3.3. Programme, proiecte și preocupări ce vizează spațiul circumterestru**

Pentru a putea analiza ceea ce se întâmplă astăzi pe plan internațional din punct de vedere al apărării antirachetă trebuie analizăm ceea ce înseamnă conceptul de apărare antirachetă.

Apărarea antirachetă reprezintă un sistem, o sumă de tehnologii ce au rolul de a detecta, urmări, intercepta și combate rachete inamice ofensive.

Acest sistem a fost conceput inițial pentru protecția împotriva rachetelor balistice intercontinentale cu încărcături de luptă nucleare, ulterior el s-a adaptat și a dezvoltat capabilități ce includ apărarea împotriva rachetelor cu raza scurtă și a celor cu rază medie de acțiune înarmate cu focoase sau încărcături de luptă convenționale.

Tehnologiile folosite în anii '60 pentru interceptarea rachetelor au parcurs o serie de etape de modernizare și îmbunătățire a proprietăților combative, ele evoluând de-a lungul timpului, de la sisteme de apărare împotriva rachetelor balistice ce utilizau focoase nucleare, la sisteme cu focoase ce folosesc energia cinetică și mai apoi la cele care utilizează laser-ul.

Alături de țările deja consacrate și active în Cosmos (Statele Unite, Rusia, China), apar și alți actori pe „scena spațială” (Marea Britanie, Franța, India și Israel), cu aceleași intenții de dezvoltare a capacităților și sistemelor de apărare aeriană și antirachetă.

În funcție de gama de rachete ce pot fi interceptate, de faza traiectoriei în care are loc interceptia și în funcție de zona în care are loc interceptia (în interiorul sau în afara atmosferei Pământului), sistemele de apărare antirachetă se pot împărții în mai multe categorii, astfel:

-în funcție de gama de rachete interceptoare există:

- sisteme de apărare antirachetă de tip strategic – sistemul *A-135 Samolet* – deținut de Rusia și destinat apărării Moscovei, cu rază lungă de acțiune (7km/s) și cel de apărare “*Ground-Based Midcourse Defense*” al SUA, destinat apărării împotriva rachetelor lansate din zona Asiei;

- sisteme de apărare de tip „teatru de apărare” – cele ce acționează la viteze de 3 km/s. Denumirea de „teatru”, folosită în acest context, s-a utilizat pentru a reprezenta regiunea stabilită pentru desfășurarea operațiunilor militare, zonă ce se întinde pe o rază de câteva sute de kilometri;
- sisteme de apărare antirachetă de tip tactic - acele sisteme destinate combaterii rachetelor balistice tactice cu rază scurtă de acțiune ce pot atinge viteze de până la 1.5km/s.

-în funcție de *traекторia rachetelor balistice interceptate* (vezi Anexa nr. 1) există:

- sisteme de apărare antirachetă pentru faza de impuls (faza de lansare). Sunt sistemele ce permit combaterea rachetelor atunci când motoarele acestora sunt în funcțiune, imediat după lansarea lor spre obiectivul vizat. Un dezavantaj al acestui sistem îl constituie faptul că timpul de ajungere la țintă, este scurt, aproximativ 180 de secunde;

- sisteme de apărare antirachetă destinate fazei intermediare. Cele ce permit interceptarea rachetelor după ce motoarele au fost aprinse ce au ca avantaj, acoperirea foarte mare din punct de vedere geografic, iar ca dezavantaj, nevoie de mult spațiu pentru instalare și existența unor radare puternice și cu proprietăți deosebite;

- sisteme de apărare antirachetă pentru faza terminală. Acestea se utilizează pentru interceptarea rachetelor după reintrarea lor în atmosfera terestră. Constituie un avantaj faptul că utilizează radare mai puțin sofisticate, însă ca dezavantaje au un timp de reacție foarte scurt, uneori mai puțin de 30 de secunde și faptul că pot acoperi o zonă geografică mai restrânsă.

-în funcție de *locația rachetei în raport cu atmosfera terestră* există:

- sisteme de apărare antirachetă din interiorul atmosferei terestre, de tip endoatmosferic;
- sisteme de apărare antirachetă din exteriorul atmosferei terestre de tip exoatmosferic.

Toate aceste sisteme s-au dezvoltat și au fost puse în aplicare în cadrul programelor și a proiectelor create pentru dezvoltarea apărării antiaeriană și mai târziu pentru cea antirachetă.

Pionieratul a inceput între anii 1950 - 1960, când Statele Unite ale Americii au dezvoltat programul de apărare aeriană „Proiectul Nike”<sup>34</sup>, axat inițial pe bombardiere, iar mai apoi pe rachete balistice. Primul sistem de apărare antirachetă din cadrul proiectului a fost „Hercule Nike”, un sistem cu o capacitate limitată de a intercepta și combate rachete balistice intercontinentale, dar mai eficient pentru rachetele cu rază mică și medie de acțiune. Ulterior proiectului „Hercule Nike” i-a urmat „Zeus Nike”, cel care putea intercepta rachetele balistice intercontinentale și care la începutul anilor 60<sup>o</sup>, a devenit prima rachetă antibalistică ce putea realiza conceptul „hit-to-kill” (interceptor antirachetă ce poate urmări „ținta”, pentru ca la impact să o distrugă). După „Zeus Nike”, tot în cadrul Proiectului Nike, a urmat, proiectul „Nike X”, cel care avea în compunere rachete antibalistice Sprint, mult mai performante în comparație cu cele din proiectul Zeus Nike, datorită adăugării unui computer performant și a unui sistem puternic de radare.

În 1967 numele proiectului „Nike X” a fost iar schimbat în „Sentinel”. Obiectivul principal al proiectului Sentinel a fost acela de a apăra orașele importante de pe teritoriul american de un posibil atac cu rachete balistice intercontinentale, în special din vest, din partea Chinei.

Uniunea Sovietică avansează și ea în domeniu și, în anul 1966, amplasează în jurul Moscovei sistemul de apărare antibalistic A-135. Acest sistem este permanent modernizat și îmbunătățit fiind declarat de Federația Rusă, operațional și astăzi.

În 1972 s-a ratifică Tratatul Antirachetelor Balistice (ABM - Anti Ballistic Missile Treaty). Un document ce prevede limitarea marilor puteri (SUA și URSS) la cete un singur sistem antirachetă balistic, de fiecare parte și care să nu aibă mai mult de 100 de rachete interceptoare.

<sup>34</sup> <http://geopolitics.ro/scutul-de-aparare-antiracheta-si-controlul-cosmosului-de-catre-sua-partea-a-II-a>

## BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

### I. LEGI, ORDONANȚE ȘI HOTĂRÂRI DE GUVERN

1. HOTĂRÂREA de Guvern nr. 912 din 25 august 2010, Monitorul Oficial al României, nr. 633 din 8 septembrie 2010, București.
2. STRATEGIA de transformare a armatei României – București, 2007
3. STRATEGIA de securitate națională a SUA, septembrie 2002
4. AIR Force Doctrine Center. Air Force Doctrine Document (AFDD 1-2), Air Force Glossary, 11 ianuarie 2007.
5. AIR Force Doctrine Center. (AFDD 2-2), Space Operations, Maxwell AFB Alabama, Air Force Doctrine Center, Februarie 1998.
6. HEADQUARTERS Air Force Doctrine Center - Space Operations, Air Force Doctrine Document 2-2, Maxwell AFB Alabama, 27 Noiembrie 2001.

### II. REGULAMENTE ȘI INSTRUCȚIUNI MILITARE ROMÂNEȘTI

1. *Doctrina Armatei României*, Statul Major General, 2011;
2. *Tratat de știință militară*, vol.1, Editura Militară, București, 2001

### III. REGULAMENTE ȘI INSTRUCȚIUNI MILITARE STRĂINE

1. Air Force Manual 1-6 ,*Military Space Doctrine*, Washington Government Printing Office, 15 October 1992;
2. AAP-6 NATO,*Glossary of Terms and Definitions*, NATO Standardisation Agency (NSA), Brusseles, 2002
3. *BI-MNC Directive for NATO Doctrine for Peace Support Operations*, 1998.
4. *Joint Pub 3-07 Joint Doctrine for MOOTW*, June 16, 1995.
5. National Space Policy of the United States of America, 28 iunie 2010, Washington.
6. *United Nation Treaties and Principles on Outer Space*, Ed. United Nation, Austria, 2002.

#### **IV. LUCRĂRI DE AUTORI ROMÂNI**

1. ANASTASIEI, T., *Aspecte privind problema aeriană, în „Gândirea Militară Românească”*, nr.1/2002
2. ANDREESCU, D., Gl.mr.ing., *Enciclopedia programelor spațiale*, vol.2, Editura Militară, București 1980.
3. ANDRONOVICI, Ctin., *Dreptul internațional și cosmosul*, Editura Junimea, Iași, 1981.
4. BĂDĂLAN, E., SITEANU, E., *Necesitatea transformării și modelizării forțelor armate în condițiile globalizării*, în vol. Sesiunea Anuală de Comunicări Științifice cu Participare Internațională, STRATEGII XXI, UNAP, București, 17-18 aprilie 2008.
5. BĂLĂCEANU, I., Col. Dr., *Revoluția tehnologică contemporană și impactul ei asupra potențialului militar*, Editura AISM, București, 2001
6. BÂRJOVANU, R.,A., *Infowar și Cyberwar, fantome care bântuie trecutul*, Computerworld România on-line, nr. 4/1997
7. BOARU, Ghe., *Aspecte ale conducerii sistemelor militare*, București, Editura AISM, 1999
8. BUCINSCHI,V., *Acțiunile aviației în cadrul operațiilor întrunite*, București, Editura AISM, 2002
9. BUCINSCHI,V., *Puterea aeriană și conflictele militare*, în vol. *Locul și rolul puterii aeriene în cadrul dimensiunii militare a NATO și UE*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București 2007.
10. BUŞE, D., *Inițiativa de Apărare Strategică a SUA și colapsul comunismului în URSS*, Inițiativa Strategică de Apărare (Strategic Defense Initiative), SDI, în Revista „Impact Strategic” nr. 3/ 2007 Editura AISM, 2007.
11. BUZATU, N. *Tendințe și orientări în domeniul organizațional, al înzestrării și infrastructurii forțelor spațiale*, Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”), nr. 02/2011, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București 2007.

12. CHIOSEAUA. B., *Puterea aerospatială o provocare a nouului mileniu*. Revista „Review of the Air Force Academy”, nr.3/2014, Editura Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Brașov 2014.
13. CHIOSEAUA. B., *Cosmosul circumterestru, un nou „camp de luptă”*, Revista „Review of the Air Force Academy”, nr.1/2015, Editura Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Brașov 2015.
14. CHIOSEAUA. B., *Acțiunile militare în și din spațiu, amenințări ale securității și stabilității mondiale*, Revista „Review of the Air Force Academy”, nr.1/2015, Editura Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Brașov 2015.
15. CHIOSEAUA. B., *Acțiuni militare în spațiul circumterestru și influența lor la nivel strategic, operativ și tactic*, Conferința internațională a Universității Naționale de Apărare „Carol I”, STRATEGII XXI, Vol. 2, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2013.
16. CHIOSEAUA. B., *Factori ce pot influența desfășurarea acțiunilor militare aerospatiale*, Conferința internațională a Universității Naționale de Apărare „Carol I”, STRATEGII XXI, Vol. 1, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2013.
17. CHIOSEAUA. B., *Securitatea spațială, o necesitate a securității naționale și internaționale*, Conferința internațională a Universității Naționale de Apărare „Carol I”, STRATEGII XXI, Vol. 1, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2014.
18. FRUNZETI, T., MUREȘAN, M., VĂDUVA, Ghe., *Război și haos*. Centrul Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2009.
19. LUPARU,D., *Teatrul sistemelor de navigație cu sateliți*, Gândirea Militară Românească, nr.2/2010, Editura Statului Major General, București, 1010.
20. MOȘTOFLEI, C., POPA, V., *Întrebuițarea puterii aeriene la începutul secolului XXI. Realități, tendințe, implicații*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2005.

21. MOTOC,Ghe.,*Definirea și componentele organizației militare*, Gândirea Militară Românească nr.2/2009. Editura Statului Major General, București, 2009.
22. ORZEATĂ,M., *Curs de tactică și artă operativă a Forțelor Aeriene*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2004
23. POPA, V., *Evoluția mediului de securitate, riscuri, amenințări și elemente acționale în dimensiunea aerospatială*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2009
24. POPA, V., *Tehnologie și inteligență în conflictele militare*, Revista Studii de securitate și apărare – vol1, București, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2005
25. POP, A., *Strategia de Securitate Națională – de la proiect la realitate*, eseu, Facultatea de Științe Politice, Universitatea "Dimitrie Cantemir", București, 2006.
26. POPESCU,L.R., *Spațiul cosmic dimensiune a acțiunilor militare*, Editura Universității Naționale de Apărare “Carol I” București, 2013.
27. PRUNARIU, D.D., *Războiul rece s-a încheiat, însă competiția pentru spațiul cosmic a rămas*, interviu în Revista de analiza și informare politică – CADRAN POLITICO – 12 mai 2011.
28. PURICEL,I. *Combaterea rachetelor balistice cu rachete antiaeriene în operațiile multinaționale*, Editura UNAp „Carol I”, București, 2007
29. ROȘCA,M.,V., *Informația în acțiunile forțelor aeriene*, Editura Militară, București, 2008
30. SARCINSCHI, Al., *Operațiile de stabilitate și securitatea umană*, Editura Universității Naționale de Apărare “Carol I” București, 2008.
31. STANCU,M., *Operațiile militare ale viitorului*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2007
- 32.STRÂMBEANU,V., *Puterea aeriană în paradigma securității naționale și globale*, București, Editura Centrul Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2006

33.TEODORESCU, C-tin., TOPOR, S., *Studiu privind folosirea spațiului cosmic în scopuri militare*, Editura Academia de Înalte Studii Militare, București, 2003

## V. LUCRĂRI DE AUTORI STRĂINI

1. ABC Science, *Chinese experts warn of expanding space race*, 2 iunie, 2008.
2. BOYD,A. *China takes on the US - în space*, Asia Times Online, 6 iunie 2008.
3. BRZEZINSCKI ZBIGNIEW, *Marea Tablă de Șah. Supremația americană și imperitivele sale geostrategice*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2000.
4. BALLER, B., BROMBERG, C., BUCHANAN, N., CAVANNA, F. CHEN, H., *Liquid Argon Time Projection Chamber Research and Development in the United States*, Cornell University Library, Ithaca, NY, 2014
5. CLAUSEWITZ, C., *Despre război*, Editura Militară, București, 1982
6. COLLINS J., M., *Military Space Forces. The next 50 Years*, New York, Pergamon – Brassey's, 1989
7. DETLEV, W. D., *Common Security în Outer Space and International Law*, UNIDIR/2005/29.
8. DENNIS, L., MICHAEL,S., *Dictionary of Information Technology*, Ed. Macmillan Press, 1985.
9. DOUHET, G., *Command of the Air*, Washington D.C., Editura Office of Air Force History, 1983
10. DUPUY, T. N., *International Military And Defense Encyclopedia*, vol.5, Brassey's (U.S.), Inc, A division of Maxwell Macmillan, Inc., New York, 1993
11. DURAND, P., *China va trimite un om pe lună până în anul 2025*, French Tribune din 21 septembrie 2010.
12. EVERETT, T ., *Work Worth Doing. HQ AFAPC High Frontier*, Editura The Journal for Space & Missile Professionals, vol.5, nr.3
13. FOCH, F., *Principiile războiului*, Editura militară, București, 1976.

14. GALLEGOS, F., *After the Gulf War: Balancing Spacepower's Development*, Maxwell AFB, AL, School of Advanced Airpower Studies, 1995
15. GRANOFF, J., WOLTER, D. *Common Security in Outer Space and International Law*, Institutul Națiunilor Unite pentru Dezarmare și Cercetare, Geneva, Elveția, 2005.
16. HYATT J., L. și alții *Space Power 2010*, Maxwell AFB, Alabama, AirCommand and Staff College, May 1995
17. JANUSHKOWSKY,V., *Developing Space Assets, Challenge and response*, Peterson AFB.CO: Air Force Space Command, USAF, August 1994
18. JUSELL-JUDSON J., *Space Power Theory – A Rising Star*, Editura Maxwell AFB, Alabama, April 1998.
19. KOCH, A. *More troubles for space radar*, Revista „Jane's defence weekly”, vol. 41, octombrie 2004
20. MANTZ, R.M., Lieutenant Colonel, USAF, *The New Sword – A Theory of Space Combat Power*, Air University Press, Maxwell Air Force Base, Alabama, May-1996
21. OBERG, J.E., *Space power theory*, Editura. U.S. Air Force Space Command, Government Printing Office, 1999
22. PAGE J., *China a Step Ahead in Space race*, The Wall Street Journal, septembrie 2010.
23. PERMINOV, A., *Voiennii Kosmos Rossii*, în revista Voiennaia mîsl, nr.1/2001
24. RAYMOND, A., *Paix et guerre entre les nations*, Paris, Calmann-levy, 1962.
25. SEVASTIANOV, M. și DAVIDENKO, M. *Okno vs Kosmos*, în revista Novosti Kosmonautiki, nr.9/2003
26. SPIRES, D. N., *Beyond Horizon, A Half Century of Air Force Space Leadership*, Peterson AFB, CO: Air Force Space Command USAF, 1997
27. STARES,P. B., *The Militarization of Space - U.S. Policy 1945-1984*, Cornell University Press, 1985

28. TOFFLER, A., TOFFLER, H., *Război și haos*, Editura ANTET 2000, 1995.
29. WRIGHT, D, GREGO., L., și GRONLUND, L., *The Physics of Space Security – a reference manual*, Editura Cambridge, 1996.

## VI. SURSE WEB

- <http://www.nato.int>
- <http://ue.eu.int>
- <http://www.spacetoday.org/Satellites/Sputnik50thAnniv.html>
- <http://www.agerpres.ro/media/index.php/international/item/63718-Scutul-antiracheta-Statul-Major-al-armatei-ruse-solicita-garantii-din-partea-NATO.html>
- [ro.wikipedia.org/wiki/Relații\\_internăționale](http://ro.wikipedia.org/wiki/Relații_internăționale)
- <http://www.evz.ro/detalii/stiri/avem-scut-antiracheta-de-miliarde-de-dolari-cine-plateste-885465.html>
- <http://www.tehnominil.net/statie-romaneasca-de-detectie-si-urmare-a-satelitilor>
- <http://www.unoosa.org/oosa/COPUOS/copuos.html>, COPUOS - Committee on the Peaceful Uses of Outer Space
  - <http://www.buran.su/buranvssts-comparison.php>
  - [http://www.Lega5.ro/Gratuit/Rezoluția 1962\(XVIII\) a Adunării Generale ONU/13 dec.1963/](http://www.Lega5.ro/Gratuit/Rezoluția 1962(XVIII) a Adunării Generale ONU/13 dec.1963/)
  - [http://www.Lega5.ro/Gratuit/Rezoluția 1884\(XVIII\)Adunării Generale ONU la 17 oct.1963/](http://www.Lega5.ro/Gratuit/Rezoluția 1884(XVIII)Adunării Generale ONU la 17 oct.1963/)
  - <http://www.iislweb.org/about.html>, International Institute of Space Law (IISL)
  - <http://www.oosa.unvienna.org/>
  - <http://www.spacefoundation.org/media/news-briefs/space-foundation-releases-space-report-2007>
  - <http://www.spacefoundation.org/media/press-releases/space-report-2011-reveals-continued-space-sector-growth-driven-commercial>

- <http://www.nti.org/treaties-and-regimes/treaty-principles-governing-activities-states-exploration-and-use-outer-space-includig-moon-and-other-celestial-bodies-outer-space-treaty/>
- <https://cristytespes.wordpress.com/2011/10/24/razboiul-stelelor-este-de-domeniul-trecutului-a-devenit-istorie-sau-este-mereu-e-la-ordinea-zilei>
- <http://www.nuclearfiles.org/menu/key-issues/nuclear-weapons/history/cold-war/strategy/strategy-mutual-assured-destruction.htm>
- <http://geopolitics.ro/transformarea-politicii-nationale-de-securitate-a-romaniei-in-ultimul-deceniu>
- <http://geopolitics.ro/scutul-de-aparare-antiracheta-si-controlul-cosmosului-de-catre-sua-partea-I>
- <http://geopolitics.ro/scutul-de-aparare-antiracheta-si-controlul-cosmosului-de-catre-sua-partea-II>
- <http://geopolitics.ro/scutul-de-aparare-antiracheta-si-controlul-cosmosului-de-catre-sua-partea-III>
- [https://www.armscontrol.org/act/2010\\_03/MissileDefense](https://www.armscontrol.org/act/2010_03/MissileDefense)
- [http://www.mil.ru/848/1045\\_1276/18716/index.shtml](http://www.mil.ru/848/1045_1276/18716/index.shtml) Ministerstvo oboroni, Vorujenie i voiennaia tehnica Kosmiceschih voisk,
- <http://www.afspc.af.mil/library/factsheets/index.asp>
- <http://blogs.wsj.com/chinarealtime/2014/09/28/china-to-beat-india-to-moon>,
- [http://en.wikipedia.org/wiki/Chinese\\_space\\_program#Monitoring\\_and\\_Control\\_Centers](http://en.wikipedia.org/wiki/Chinese_space_program#Monitoring_and_Control_Centers),
- <http://www.astronautik.com/articles/chidoors.html>

## VII. REVISTE

1. *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, colecția 2006-2011.
2. *Gândirea Militară Românească*, colecția din anii 2011-2014.

3.IMPACT Strategic, Revistă a Universității Naționale de Apărare „Carol I”, colecția din anii 2011-2014.

4. Revista NATO Review din anii 2011-2014.

5. Revista „Review of the Air Force Academy”, din anii 2012-2015, Editura Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, Brașov.

### **VIII. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ**

1.*Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei, ediția a II-a, București, 1996.

2.*Dicționar enciclopedic ilustrat*, Editura Codex 2000 SRL, București, 1999, Biblioteca Universității Naționale de Apărare „Carol I”, cota 69195.

3.*Carta Națiunilor Unite* [http://www.onuinfo.ro/documente\\_fundamentale/carta\\_natiunilor\\_unite/](http://www.onuinfo.ro/documente_fundamentale/carta_natiunilor_unite/)

**I.S.B.N. 978-606-356-58-7**